

STATUT

Duszpasterstwa Służby Liturgicznej w Archidiecezji Gdańskiej

WSTĘP

1. „Liturgia jest szczytem, do którego zmierza działalność Kościoła, i zarazem źródłem, z którego wypływa cała jego moc” (KL 10). Najświętsza Eucharystia jest największym znakiem obecności Boga w Trzech Osobach, szczytem adoracji Kościoła i sercem życia chrześcijańskiego. To w niej zawiera się pełnia dobra duchowego Kościoła, czyli sam Chrystus, nasza Pascha i Chleb żywy.
2. Kościół, będąc dziełem Trójcy Świętej, jest Kościołem eucharystycznym. Poprzez celebrację liturgiczną żyje, wzrasta i wypełnia swoją misję.
3. Metropolita Gdański jest głównym szafarzem Bożych misterii w archidiecezji, czuwa on nad właściwym sprawowaniem liturgii, troszczy się o jej piękno, a także o odpowiednią formację tych, którzy posługują przy ołtarzu.
4. Każdy ochrzczony bierze udział w kapłaństwie wspólnym Chrystusa i z tej racji ma prawo oraz obowiązek włączać się w liturgię zgodnie z otrzymanymi charyzmatami. Sobór Watykański II przypomina: „Ministranci, lektorzy, komentatorzy i członkowie chóru również spełniają prawdziwą posługę liturgiczną” (KL 29). Dlatego konieczne jest, aby członkowie Służby Liturgicznej (dalej: SL) byli odpowiednio formowani i wspierani w swojej służbie.
5. Celem Duszpasterstwa Służby Liturgicznej (dalej: Duszpasterstwo) jest:
  - a) uwielbienie Boga,
  - b) pogłębianie życia duchowego członków wspólnoty,
  - c) budzenie czynnego uczestnictwa wiernych w celebracjach liturgicznych,
  - d) wychowywanie dzieci, młodzieży i dorosłych do odpowiedzialnego świadectwa chrześcijańskiego,
  - e) troska o nowe powołania do kapłaństwa i życia konsekrowanego.

I. UWAGI OGÓLNE

Art. 1

Służba Liturgiczna w Archidiecezji Gdańskiej

1. SL to jeden z zespołów liturgicznych Kościoła. Jego członkowie pełnią podczas celebracji ściśle określone funkcje i posługi, wynikające z natury i przepisów liturgicznych, czyniąc to z pobożnością i gorliwością.
2. W Archidiecezji Gdańskiej każda parafia powinna otoczyć troską grupy ministrantów, lektorów, członków scholi, oraz inne formy posługi liturgicznej, aby liturgia była sprawowana w sposób godny, piękny i zgodny z przepisami.
3. Ministrantem może zostać – za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych – każdy chłopiec, który wykazuje chęć służenia Bogu w liturgii i daje dobre świadectwo wiary, w tym również chłopiec przed przyjęciem Pierwszej Komunii Świętej.
4. Nie ustala się górnej granicy wieku ministranta – zachęca się do permanentnej służby w SL również po wejściu w dorosłość.
5. W przypadku, gdy w parafii do posługi przy ołtarzu w ramach SL zostały dopuszczone dziewczęta należy tę praktykę zachować z poszanowaniem dotychczasowych ustaleń, zapewniając odpowiednią formację z zachowaniem przepisów liturgicznych i zwyczajów parafii, bez dopuszczania ich do posług takich jak akolitat.
6. Za zapewnienie odpowiedniej formacji dziewcząt pełniących posługę zgodnie z zapisem pkt 5 odpowiada proboszcz tej parafii. W powyższej formacji należy uwzględnić zachowanie przepisów liturgicznych i właściwe zwyczaje parafii.
7. W ramach SL wyróżnia się m.in.:
  - a) ministrantów (uczniowie szkoły podstawowej),
  - b) lektorów (od VII kl. SP przez szkołę średnią aż po dorosłość po kursie lektorskim),
  - c) ceremoniarzy i animatorów (po odpowiedniej formacji),
  - d) kantorów i członków scholi (dziecięcej/młodzieżowej/dorosłych),
  - e) nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej (ustanowionych do tej funkcji po odbyciu odpowiedniej formacji).
8. Przewidziany strój SL dla:
  - a) aspirant nosi: komżę,

- b) ministrant nosi: komżę, pelerynkę (kołnier), ewentualnie sutanelę,
  - c) lektor nosi: albę, cingulum oraz oazowy krzyż lektorski zawieszony na białym sznurze, zakończonym z tyłu chwostem,
  - d) ceremoniarz nosi: albę, czerwone cingulum, oazowy krzyż ceremoniarza zawieszony na czerwonym sznurze, zakończonym z tyłu chwostem.
9. Dbłość o strój liturgiczny, w tym troska o jego czystość, kompletność, wielkość (rozmiar) jest powierzona osobiście noszącym dany strój. Należy także dołożyć starań, aby ubiór SL był dostosowany do powagi pełnionych czynności.
10. Uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata stanowi patronalne święto SL. Zaleca się, aby w tym dniu dokonywać uroczystego przyjęcia kandydatów do grona ministrantów oraz odnowić przyrzeczenia przez posługujących.

II. STRUKTURA DUSZPASTERSTWA W ARCHIDIECEZJI GDAŃSKIEJ

Art. 2

Struktura Zespołu Duszpasterstwa

1. W celu jak najlepszego wypełnienia zadań apostolskich Duszpasterstwa Metropolita Gdański powołuje do istnienia Zespół Duszpasterstwa Służby Liturgicznej (dalej: Zespół).
2. Spośród kapłanów Archidiecezji Gdańskiej Metropolita Gdański stosownym dekretem mianuje moderatorów w Zespole.
3. Diecezjalnego Duszpasterza Służby Liturgicznej (dalej: Diecezjalny Duszpasterz) wskazuje Metropolita Gdański spośród moderatorów Zespołu.
4. Diecezjalny Duszpasterz organizuje pracę Zespołu, reprezentuje Zespół i podejmuje rozstrzygające decyzje odnoszące się do Duszpasterstwa.
5. Moderatorzy współpracują ze sobą oraz z Diecezjalnym Duszpasterzem w duchu jedności i współodpowiedzialności. Regularnie spotykają się, by omawiać bieżące zadania oraz planować działania duszpasterskie.
6. Moderatorzy Zespołu ustalają kwestie finansowe w porozumieniu z Diecezjalnym Duszpasterzem.
7. Kadencja moderatorów, w tym Diecezjalnego Duszpasterza trwa 4 lata, z możliwością mianowania na kolejną kadencję.

Art. 3

Zadania Zespołu Duszpasterstwa

1. Poszczególne dzieła lub obszary działania, takie jak wymienione poniżej, przypisuje się poszczególnym moderatorom Zespołu, np.:
  - a) formacja ceremoniarzy,
  - b) kurs animatora SL,
  - c) organizacja wydarzeń sportowych,
  - d) organizacja rekolekcji, dni skupienia, warsztatów liturgicznych,
  - e) działania medialne (strona internetowa, media społecznościowe),
  - f) pozostałe inicjatywy formacyjne i apostołskie o zasięgu archidiecezjalnym i ogólnopolskim.
2. Zespół może powoływać świeckich i duchownych współpracowników oraz tworzyć tzw. referaty składające się głównie z uformowanych członków SL dla lepszego wykonywania działań duszpasterskich, przygotowywaniu inicjatyw, prowadzenia zajęć, szkoleń, organizacji wydarzeń i koordynacji działań.

Art. 4

Pieczęć Duszpasterstwa Służby Liturgicznej

1. Duszpasterstwo posługuje się własną pieczęcią.
2. Wzór pieczęci stanowi załącznik do Statutu i jest przechowywany w aktach Duszpasterstwa.
3. Pieczęci używa się w szczególności do: korespondencji urzędowej, zaświadczeń dyplomów i legitymacji.
4. Za przechowywanie i używanie pieczęci odpowiada Diecezjalny Duszpasterz lub pisemnie upoważniona przez niego osoba.

Art. 5

Komunikacja, media i identyfikacja medialna

1. Duszpasterstwo prowadzi i utrzymuje oficjalne kanały komunikacji:
  - a) strona internetowa SL AG: www.knc24.pl,
  - b) profile w mediach społecznościowych takich jak np.:

- Facebook (Służba Liturgiczna Archidiecezji Gdańskiej),
- Instagram (knc24.pl),
- TikTok (sluzbaliturgicznaAG) ,
- oraz inne, które w przyszłości pojawią się służące lepszej komunikacji z młodzieżą, zatwierdzone przez Diecezjalnego Duszpasterza,

c) newsletter/mailingi Duszpasterstwa.

2. Za politykę komunikacyjną odpowiada Diecezjalny Duszpasterz, który może wyznaczyć redaktora prowadzącego i moderatorów kanałów oraz udziela stosownych upoważnień do publikacji w imieniu Duszpasterstwa.
3. Publikacje muszą być:
  - a) zgodne z nauczaniem Kościoła,
  - b) zgodne z prawem państwowym,
  - c) z poszanowaniem godności osób,
  - d) zachowujące neutralność polityczną,
  - e) z zachowaniem praw autorskich i licencji materiałów.
4. Utrwalanie i publikacja wizerunku małoletnich wymagają udokumentowanej pisemnej zgody zgodnie ze „Standardami Ochrony Małoletnich w AG” oraz przepisami o ochronie danych osobowych.
5. W kanałach oficjalnych stosuje się znak i identyfikację SL oraz znaki posług (np. lektorskie, ceremoniarские) zgodnie z wytycznymi Duszpasterstwa.
6. Informacje o wydarzeniach diecezjalnych (kursy, rekolekcje, pielgrzymki, turnieje) publikuje się z odpowiednim wyprzedzeniem wraz z zasadami rekrutacji i zapisów.
7. Listy przyjętych i komunikaty organizacyjne podaje się wyłącznie w kanałach oficjalnych.
8. Profile parafialne i oddolne grupy w mediach społecznościowych nie są kanałami oficjalnymi SL AG. Zachęca się je do stosowania niniejszych standardów i do udostępniania komunikatów źródłowych.

III. BISKUPIA ASYSTA LITURGICZNA

Art. 6

1. Biskupia Asysta Liturgiczna (dalej: BAL) jest zespołem ceremoniarzy Archidiecezji Gdańskiej powołanym przez Metropolitę Gdańskiego do troski o piękno, godność i wzorcowe sprawowanie liturgii pontyfikalnej oraz innych celebracji diecezjalnych pod przewodnictwem biskupów.
2. BAL pozostaje pod opieką wyznaczonego przez Metropolitę Opiekuna BAL, który współpracuje z Diecezjalnym Duszpasterzem, Komisją Liturgiczną, Gdańskim Seminarium Duchownym oraz Wydziałem Duszpasterskim.
3. Do BAL mogą zostać przyjęci ceremoniarze SL, którzy:
  - a) ukończyli 16 rok życia,
  - b) wykazują co najmniej roczny staż posługi ceremoniarza,
  - c) odznaczają się dojrzałością chrześcijańską, zamiłowaniem do liturgii oraz gotowością bezinteresownej służby,
  - d) przedłożą pozytywną opinię proboszcza (parafialnego opiekuna SL),
  - e) nabór do BAL ogłaszany jest w okresie między odpustem diecezjalnym a zakończeniem roku szkolnego.
4. Członkowie BAL biorą udział w rocznym programie formacyjnym (jesienny dzień skupienia, rekolekcje wielkopostne) oraz w spotkaniach organizowanych przez Zespół.
5. Strojem członków BAL jest purpurowa sutanela i komża.
6. Członkowie BAL pełnią asystę w celebracjach diecezjalnych z zachowaniem zasady pierwszeństwa obowiązków parafialnych; harmonogram posług ustala Opiekun BAL we współpracy z diecezjalnym ceremoniarzem.
7. Opiekun BAL prowadzi ewidencję członków. Mandat członka BAL może zostać zawieszony lub cofnięty decyzją Opiekuna BAL.

IV. DUSZPASTERSTWO W PARAFIACH

Art. 7

Proboszcz i Opiekun Grupy SL w parafii

1. Proboszcz parafii jest bezpośrednio odpowiedzialny za rozwój i funkcjonowanie SL we wspólnocie parafialnej. Może on jednak powierzyć opiekę nad SL wikariuszowi bądź innej odpowiedniej osobie.

2. Przez wyrażenie „Opiekun” rozumie się osobę, która opiekuje się SL.
3. Opiekun SL w parafii:
  - a) prowadzi regularne spotkania formacyjne (tzw. „zbiórki ministranckie”),
  - b) dba o pogłębianie życia duchowego i wiedzy liturgicznej członków SL,
  - c) organizuje próby liturgiczne przed większymi uroczystościami,
  - d) współpracuje z rodzicami, zachęcając ich do włączania się w inicjatywy modlitewne, formacyjne i organizacyjne,
  - e) korzysta z dostępnych materiałów formacyjnych (opracowanych przez Duszpasterstwo Diecezjalne oraz krajowe).
4. Opiekun czuwa, by ministranci i lektorzy byli należycie przygotowani do pełnionych funkcji, znali przypisane im zadania oraz dbali o dyscyplinę w zakrystii.
5. Zaleca się, aby w parafii (w miarę możliwości) powstała rada lub zespół rodziców członków SL, którzy współpracują z Opiekunem SL w sferze logistycznej, finansowej i wychowawczej.

Art. 8

Ceremoniarz, Animator i Prezes Grupy SL

1. Ceremoniarz parafialny troszczy się o porządek i piękno celebracji w parafii, współpracując z proboszczem i Opiekunem SL. Do jego zadań należy m.in.: przygotowanie asysty i prób ceremonii; ustalenie składu zespołu liturgicznego na niedziele i święta; pomoc w opracowywaniu scenariuszy liturgicznych (szczególnie w czasie Triduum Paschalnego, odpustu parafialnego itp.). W liczniejszych Służbach Liturgicznych może być więcej pełniących tę funkcję po odpowiednim przygotowaniu do niej.
2. Animator liturgiczny koncentruje się na formacji grupy (np. ministrantów młodszych). Prowadzi spotkania, motywuje i wspiera rozwój duchowy członków SL. Animator może jednocześnie pełnić funkcję ceremoniarza, o ile ukończył odpowiednie kursy i ma wymagane predyspozycje.
3. W parafiach o większej ilości ministrantów można wybrać spośród lektorów lub ojców ministrantów prezesa SL, który wspiera Opiekuna SL w kwestiach organizacyjnych, formacyjnych i informacyjnych.

IV. FORMACJA I PROGRAM DZIAŁAŃ

Art. 9

Podstawy formacji

1. Formacja SL w Archidiecezji Gdańskiej opiera się na zatwierdzonym programie krajowym, dostosowanym do realiów lokalnych. Obejmuje ona:
  - a) formację duchową (modlitwa, sakramenty, lektura Pisma Świętego, nabożeństwa),
  - b) formację liturgiczną (znajomość przepisów, historii i symboliki liturgii),
  - c) formację ascetyczno-wychowawczą,
  - d) praktyczne ćwiczenia (dykcja, emisja głosu, warsztaty liturgiczne).
2. Istotnym elementem są kursy lektorskie, kursy ceremoniarza i kursy animatora. Zaleca się, by parafie kierowały na nie najbardziej zaangażowanych ministrantów i lektorów.
3. Kursy mogą przyjąć formę kilkudniowych bądź weekendowych zjazdów, które łączą część teoretyczną z modlitwą, Eucharystią, ćwiczeniami i integracją.
4. Duszpasterstwo zachęca do wyjazdów wakacyjnych połączonych z rekolekcjami (np. obozy sportowe, oazowe), co sprzyja pogłębianiu jedności i wzrostowi duchowemu.

Art. 10

Kursy, wydarzenia i inicjatywy szczególne

1. Corocznie, w sobotę przed Niedzielą Dobrego Pasterza odbywa się Dzień SL organizowany przez Zespół jako stała data spotkania formacyjno-modlitewnego.
2. Kurs ceremoniarza – zwykle w formie kilku weekendów z wykładami i ćwiczeniami praktycznymi; uczestnicy pogłębiają znajomość liturgii i uczą się prowadzenia uroczystości parafialnych.
3. Kurs animatora – przygotowuje do prowadzenia grup SL, spotkań formacyjnych i pomocy w organizacji wydarzeń liturgicznych; organizowany w miarę pojawiającego się zapotrzebowania.
4. Formacja stała ceremoniarzy
  - a) Wszyscy ceremoniarze Archidiecezji Gdańskiej, są zobowiązani do udziału w formacji stałej, organizowanej przez Duszpasterstwo.
  - b) Formacja stała obejmuje dni skupienia i rekolekcje, których celem jest:

- pogłębienie życia duchowego i więzi z Chrystusem,
- stałe podnoszenie kompetencji liturgicznych i organizacyjnych,
- wymiana doświadczeń i integracja środowiska ceremoniarzy.

c) W ramach formacji stałej przewiduje się:

- dzień skupienia w październiku,
- rekolekcje adwentowe,
- rekolekcje wielkopostne,

5. Za przebieg formacji stałej odpowiada wskazany moderator w Zespole.
6. Za organizację turnieju piłki nożnej halowej dla ministrantów i lektorów odpowiada wskazany moderator Zespołu (zob. art. 3. p. 1).
7. Program poszczególnych kursów, wydarzeń i spotkań formacyjnych ustala Zespół.
8. Pozostałe inicjatywy – pielgrzymki, spotkania sportowo-integracyjne, konkursy biblijne, rajdy piesze i inne wydarzenia służące rozwojowi wiary i budowaniu wspólnoty.

V. FINANSOWANIE DUSZPASTERSTWA

Art. 11

Zasady ogólne

1. Duszpasterstwo w archidiecezji finansowane jest:
  - a) ze składek uczestników kursów,
  - b) z ofiar pochodzących z parafii i instytucji diecezjalnych,
  - c) ze wsparcia sponsorów i darczyńców,
  - d) z innych źródeł zaakceptowanych przez właściwe władze kościelne.
2. Duszpasterstwo jest zasilane środkami przekazanymi przez Fundusz Młodzieżowy. Środki te podlegają rocznemu rozliczeniu.
3. Za rozliczenie środków Duszpasterstwa odpowiada Diecezjalny Duszpasterz.

VI. PRZEPISY KOŃCOWE

Art. 12

Postanowienia końcowe

1. Niniejszy Statut wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia go przez Metropolitę Gdańskiego.
2. Z dniem wejścia w życie niniejszego Statutu tracą moc dotychczasowe postanowienia odnoszące się do Duszpasterstwa.
3. Wszelkie zmiany i uzupełnienia Statutu wymagają formy pisemnej i zgody Metropolity Gdańskiego.
4. Zespół według własnego, właściwego rozeznania może publikować dodatkowe wskazówki i regulaminy (np. organizacji kursów, zawodów, wyjazdów).
5. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Statutem stosuje się przepisy prawa kanonicznego oraz wytyczne Kościoła partykularnego (Archidiecezji Gdańskiej).
6. Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w Duszpasterstwie są tożsame ze standardami obowiązującymi w Archidiecezji Gdańskiej.
7. Wszyscy zaangażowani w Duszpasterstwo Służby Liturgicznej powinni pamiętać, że nadrzędnym celem podejmowanych działań jest pogłębianie wiary członków SL oraz pełne, świadome uczestnictwo w Misterium Chrystusa, zgodnie z duchem Ewangelii i dla większej chwały Bożej!

Króluj nam Chryste!

Gdańsk-Oliwa, dnia 9 marca 2026 r.,
we wspomnienie liturgiczne św. Dominika Savio

/-/ Tadeusz Wojda SAC
Arcybiskup
Metropolita Gdański